

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

1912

Még csak egy pár óra s beköszönt a Megváltó születése után következő 1912-ik esztendő. Gratulációkban, akár őszinte, akár nem őszinte szívből fakadnak is, lesz részünk bőven. Haladunk a tökéletesedés felé, modernnek iparkodunk lenni vagy legalább azoknak látszani s ezt a rossz szokást mégsem tudjuk lerázni magunkról. Pedig az a b. u. é. k. már egészen lejárt magát. Banális, sablonos lett, melynek az őszinte voltában ma már úgyszólván senkisésem hisz.

Mi is szinte átaljuk ezt a cikkünket a konvencionális boldog újévi jókívánatokkal kezdeni. A boldog újesztendő, a modern fejlődés során, a „pumpa vulgaris“ keserű napja lett. Az ember szinte elbámul, ha tapasztalja, mennyi tisztelője, jóbarátja, hála és odaadó híve van — újév boldog napján! Ezen a napon megismerkedik olyanokkal, akiknek létezéséről halvány sejtelmek sem volt s még halványabb sejtelmek arról, hogy neki szolgálatot tettek s így jogot nyertek a vékony pénztárca még alaposabb meglaposítására.

De hiába! Ez már így van s rajta egyelőre nem igen változtathatunk. Rubrika,

melyet ki kell töltenünk, akár megvan, akár nincs meg a reávaló. Így azután arra, aki a mai piaci drágaság s az életigények szeretlen emelkedése mellett csupán csak fix jövedelemből él, ez a boldog újévi kívánság valóságos boldogtalanságot jelent.

De hagyjuk! Minden boldog újévkívánás nélkül is akkor boldog igazán az ember, ha az újesztendő virradatján legelső köszöntője a remény. Az az ember igazán irigylésre méltó, aki az újév napján önmagában való bizalommal ébred. Az önbizalom, már magában véve is, félsiker. A csüggedt-lelkű ember munkája nehéz, szomorú s a legtöbbször sikertelen is. Aki azonban bizik magában, annak a házához jobban állanak az élet sikerei.

Az életnek, sajnos, napról-napra súlyosabb és súlyosabb harcát reménységgel kell megállnunk. Nem szabad csüggedéssel váltanunk fel a reményt. Igaz, hogy dolgaink nem mindig sikerülnek s így néha-néha okunk is van a csüggedésre. De az életben azt látjuk, hogy azok viszik a legtöbbre, akik el nem lankadnak, akik talpra tudnak állani, akárhogyan leteperi is őket a balszerencse. A magában bizó embert nem kell féltetni. Csetléssel-botlással bár, de előbb-utóbb eléri a célját.

Úgy vagyunk különben megalkotva, hogy újév napján derűs optimizmussal nézzünk a jövőnk elé. Aközött a sok jókívánó között, akik, önzéssel és önzetlennel, ezen a napon megtisztelnék bennünket, ime, jövőnk mi is. A mi kívánságunk az, hogy a remények újévkor fakadó bimbái el ne hervadjanak. Legyen munkánk az Isten áldása; legyen ez az újesztendő a kitartó munka, a nemzeti kiépítés és megerősítés esztendeje!

A második műegyetem.

Lapunk folyó hó 17-iki számában, Jendrassik Kornélnak a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületben mondott beszéde hatása alatt, szóvá tettük a második műegyetem dolgát s erre, a városunkra rendkívül fontos kérdésre felhívtuk a város vezetőférfiainak, különösen Czobor László országos képviselőnknek figyelmét s kértük őket, hogy — munkát, fáradságot, utánjárást nem kímélve — kövessenek el miúdent, hogy a második műegyetem kérdése, annak idején, Selmezbányára nézve kedvező megoldást nyerjen.

Szívemhez.

Elérhetetlenért miért is vágyol,
Miért hívánod, szívem, a napot?
Arany sugára nem feléd világol,
Tündéri fénye nem neked ragyog.
Az életet te bánat-éjbe' járod,
A boldogság hő napja megvakít . . .
Csak hervadtan téped te a virágot,
Sírva, kérve, várva valakit.

Maradj csak benn, a szomorú sötétben,
A sorsod ez, neked csak ez való;
Élőgne szárnyad kinn, a nap hevében
S a porba hullanál, bús álmodó!
Legyen elég neked az ősz virága,
Mely lemondásra, bánatra tanít
S boldogj tovább halálig, — mindhiába
Sírva, kérve, várva valakit . . .

Krüzselyi Erzsike.

Emberi jogok.

Ista: Nil.

— Megörültél? Igazán megirtad neki?
— Igazán megirtam, de nem örültem meg
— mondotta nyugodtan a feketeruhás leány, aki
előtt a másik fiatal nő izgatottan hadonászott.

— Nem értelek, Mariska — folytatta egy perccel később és szemét őszinte csodálkozással emelte a fiatal asszonyra, — te harcolsz a leghevesebben a nők jogáért és engem örülnek mondasz, mikor egyszerűen élek az emberi joggal . . .

— Számár vagy — vágott közbe indultosan Mariska. — Itt nem emberi jogokról van szó, hanem arról, hogy félretéve a női büszkeséget, kiszolgáltattad magadat egy férfinak, azzal a levéllel. Ha viszonozza a szerelmedet és feleségül vesz, akkor is vesztetre lesz a dolog, — ha pedig nem viszonozza, örökre nevetségessé tetted magadat.

— Nem hiszem, Mariska. Hollódyban én sokkal több finomlelkűséget találtam az érintkezésünk folyamán, hogysem föltehetnék róla izléstelenséget. Ha nem szeret, nem fog felelni, megkértem rá a levélben. De visszaélni nem fog a bizalmammal soha.

Mariska vállat vont.

— Csak higgyed. Részemről bizalom az ősi erényben s a férfi őserénye a hiúság. Sokkal inkább, mint az asszonyé. Nem ma, nem holnap, de az idők folyamán még rá fogsz jönni, hogy súlyosan kompromittáltad magadat ezzel a megfontolatlanussággal. A legjobb esetben is ő magamulad rajtad, ha tudniillik nem kegyeskednék téged viszonoztatni. Dehát mond, az Isten sze-

relméért, ha már mindenáron magadnak kívántad az aktivitást ebben a dologban, miért nem intézted el szóval? Miért kellett épen inrod? Ép úgy megkérdézhettél volna tőle, hogy szeret-e, nálam, vagy másutt, vagy a korzón, vagy színházban. És egy tréfás, pajkos kérdés formájában nem is lett volna annyira veszedelmes és bizarr ez az ügy.

— Csakhogy én nem szándékoztam pajkos tréfával kérdezni és nem akartam triviális, útszéli környezetben megvallani, hogy szeretem.

— No hallod, Erzsi, ha én neked útszéli környezetet vagyok!

— Ugyan Mariska.

Erzsi türelmetlen mozdulatot tett a kezével. Fölkelt a hintaszékből s egypárszor végigment a szobán. A széles ablaknál megállott és szórakozottan nézett le a lármás, forgalmas utcára.

— Emberek jönnek-mennek . . . Idegen a szavuk . . . mondotta később lassan, elmerülve, inkább magának, mint a vendégének. És az ő szava sokáig, mélyen bent rezeg a szívében . . . Olyan a beszéde, mint mikor a hold hosszú és fehér ujjával puhán körülsimogat egy magányos fát . . .

Mariskát idegessé tette, hogy nem vettek tudomást a jelenlétéről. Gonyos páthosszal kezdett szavalni.

Erre a cikkre *Czobor László* országos képviselőnk a következő levelet intézte hozzánk: „Tisztelt Szerkesztő Úr! Beesés lapjának f. hó 17-iki számában szerkesztő úr, megemlékezvén Jendrassik tanár úr beszédéről, melyet a Selmecebányán létesítendő technika érdekében, mindnyájunk háláját kiérdemelve, mondott, — felhívta figyelmemet és a polgármester úrét is arra, hogy a sikert biztosító actiót indítsuk meg. Értesítem tisztelt barátomat, hogy ez az actió megindult. Megindult pedig jóval előbb, mint Jendrassik tanár úr beszéde elhangzott. A polgármester úrral hetekkel ezelőtt értekezvén, abban állapodtunk meg, hogy az ügyet csendben készítjük elő és amikor ezzel készen leszünk, fogjuk kérni a törvényhatóság további actióját. Az előmunkálat még nem kész. Szerkesztő úr cikke azt bizonynyal siettetni fogja. Addig is közlöm szerkesztő úrral, hogy Jendrassik tanár úr nem áll egymagában azzal a nézetével, hogy a technikát Selmecebánya kapja meg. Mert más irányadó férfiak is, névszerint: Borbély Lajos, Hosszay Lajos, Jónás Ödön, Münnich Kálmán képviselő urak biztosítottak engem arról, hogy mellénk állnak és minket a technika kivívására irányuló törekvésünkben teljes erejükkel és lelkesen támogatni fognak. — Egyelőre emyít, szíves tudomás végett. — Fogadja, Szerkesztő úr, tiszteletem nyilvánítását. Budapest, 1911. dec. 18. Híve: Czobor László“.

Hálás és őszinte szívvel mondunk köszönetet képviselőnknek ezért a fáradozásáért s ha a második műgyetemet Selmecebánya kapja, ennek az ősi bányavárosnak minden egyes polgára soha el nem múló hálával fogja említeni a nevét mindenha! Csendben, zajtalanul, elismerésre nem várva, eddig is nagyon sokat tett városunkért. Kívánjuk, hogy legyen alkalma és ideje többet is tenni, támogassa polgármesterünket, kívül

vállvetve dolgozott eddig is a város haladásán s részesítsen bennünket továbbra is hathatós támogatásában. Hálánk elmaradni nem fog!

*

Képviselőnk levelének vétele után érdeklődtünk a város polgármesterénél, hogy a törvényhatóság tesz-e vagy tett-e már lépéseket a műgyetem elnyerése érdekében. *Horváth Kálmán* polgármester kijelentette, hogy a selmecebányai bányászati- és erdészeti főiskolának műgyetemmé való kiegészítése ügyében a januári törvényhatósági közgyűlés elé terjedelmes és megokolt indítványt terjeszt. Ezt az indítványt, kérésünk folytán, szíves készséggel bocsátotta rendelkezésünkre. Egész terjedelmében a következőkben közöljük:

I.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Ismeretes a t. közgyűlés előtt az a tény, hogy városunk elmaradottságát, stagnálását, a többi, kedvezőtlen körülmény között, főleg az a körülmény is okozta, hogy a helybeli főiskola innen való elvitelének kérdése már évek óta napirenden van, úgy, hogy *minden idegen, új vállalat* ügye azzal a kijelentéssel marad abba, hogy: hiszen a főiskolát úgyis elviszik innen.

Ilyen körülmények között nagyon természetes, hogy városi polgárságunk is idegenkedik minden újabb befektetéstől. Innen van, hogy sem idegen vállalati tőke nem jött be, sem az idevaló tőke nem mozdult, annyira, hogy városunkban ma sem szálló, sem kávéház, sem modern lakás nincsen, sőt a házak értéke, a lakásinség ellenére, kimondhatatlanul csökkent, ugyannyira, hogy városunkban ma majdnem minden ház eladó, azaz eladó volna, ha vevő akadna.

Ez az állapot, nagyon természetes, így nem maradhat. Így városunk lassankint tel-

jesen megszűnik s ebből nemcsak nekünk, polgároknak, lesz kárunk, de kára lesz a város nagy vidékének s legnagyobb kára lesz magának az országnak. Mert ha városunk megszűnik város lenni, megszűnik, itt a magyarság; központja lesz ez a hely az állambontó és államellenes mozgalmaknak, főfészke lesz a rosszindulatú nemzetiségeknek, szóval: a várossal együtt az egész Felvidék veszve volna a magyarságra nézve. Ez hitem és szent meggyőződésem!

Városunkat ezért mindenáron meg kell menteni! Tömörülnie kell minden polgárnak az alá a zászló alá, mely a vezetők kezében ennek a célnak a szolgálatában leng; az államnak segítőkezet kell nyújtania ahhoz, hogy városunk fejlődhessen és — ha lehet — itt, a Felvidéken, még erősebb védővára legyen a magyar állameszmének!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés! A város tanácsa sok terven dolgozik, melyek mind a fenti célt szolgálják. Ezek külön-külön kerülnek majd tárgyalás alá; most azonban különösen egyet terjesztünk elő, mely ha sikerülne, *biztos* alapja volna a további fejlődhetésnek. Ez a terv a helybeli m. kir. bányászati és erdészeti főiskolának műgyetemmé való ki fejlesztését célozza.

Nagy szó ez, tisztelt közgyűlés! Tudom, sokan vannak, akik mosolyogva fogadják ezt a kijelentést, mert azt mondhatják, hogy mit akar ez a szegény és kicsiny Selmecebánya abban az óriási versenyben, melyben Magyarország annyi sok, nagy, virágzó és gazdag városa vesz részt! Mit akar azok között a városok között, amelyek milliókat képesek áldozni egy műgyetemért, amire pedig Selmecebánya, épen szegénysége miatt, képtelen. Én azonban, t. közgyűlés, mégis előhozom ezt a tervet és bízva-bízom érveink helyességében, érveink súlyában, annyira, hogy a cél elérését meggyőződésemből remélem.

— Magányos fa vagyok, melyre villám szakad . . . Hogy van tovább? Ahá! . . . melyet vihar tördel, de legalább szabad levegővel élhet! . . . Ne felejtsd el, hogy most szabad levegővel élsz te is, bus, magányos fa, de ha Hollódynek eszébe jut komolyan venni a vallomását, esetleg elfogyhat a szabad levegő s épen olyan nyomorult rabszolga lesz belőled, mint én vagyok.

A leány vékony szemöldökei oly fájdalmasan rándultak össze, mikor a fiatal asszony megszólalt, mintha fizikai gyötrődést okozna neki az izléstelenkedése. De az utolsó szavaira futó mosolygás suhant át az arcán.

— Mondd, te szegény nyomorult rabszolga, hányadik kalapod ez már az idén? — kérdezte szeretetreméltó maliciával. — A vöröshaju Cilka hozományát a te kalapjaidból árulta ki madame Berger.

— Édes fiam, ez a kalap valódi párisi modell, nem a Berger tákolmánya, — mondta Mariska sértődötten, aztán hirtelen elnevette magát. — Hát hiszen tulajdonképpen a házasságnak is megvan a maga jó oldala, de te, Erzsi, igazán nem abból a fajtából való vagy, akit nyugodtan lehet egy férfira bízni. Te egészen másképpen gondolkodol, mint az átlagos asszonyok és ez még nem is volna baj, hanem te aztán úgy is beszélsz és úgy is cselekszel, ahogy gondolkodol. Ez a dolgod is

Hollódyval . . . Ne haragudj, az előbb nagyon is goromba voltam, de most sem mondhatok rá egyebet, minthogy kár volt tenned. Meg fogod bánni. Egyetlen férfi sem érdemes rá, hogy miatta elpiruljunk önmagunk előtt.

— Azt hiszed, hogy én pirulni fogok ezért? Nagyon tévedsz, Mariska. Én nem látom át, hogy inkorrekt dolgot cselekedtem volna. Szokatlan, az meglehet. De Hollódy sem az az ember, aki sablonok szerint él.

— Hollódy . . . Hollódy egy szemtelen pozőr! — fakadt ki a fiatal asszony haragosan. Egy percig úgy látszott, mintha még akarna mondani valamit, de azután csak egyet rántott a vállán s a keztüi után nyult. — Mennem kell, választmányi gyűlésünk van, azután a cselédügyi ankét . . . Holnap látni foglak a Vermesné zsurján? Akkor talán már megmondhatod a Hollódy választását is. Erzsinek biborpiros lett az arca.

— Gondolod, hogy felelni fog? — kérdezte halkan.

— No hallod, ez csak nem kérdés? Először is igen megfelelő parti vagy, tehát nincs kizárva, hogy komoly szándékokat gerjeszt benne a leveled. Másodszor, ha nem gerjeszt komoly szándékokat, uriember akkor sem utasít vissza egy kerégre való felhívást . . . Még hozzá olyan érdekes leányt, mint te vagy!

— Mariska, csak nem hiszed . . . — kezdte Erzsi elakadó lélekzettel, de a fiatal asszony már nem ért rá meghallgatni, sietősen megcsókolta, fölkapta a reticulejét és kisurrant a szobából. Mire a leány összeszedte egy kicsit a gondolatjait, Mariska asszony egy feminista értekezleten szónokolt a szerelem evolúciójáról, az ideális jövő generáció érdekében a nő szabad választásának jogáról s nagy vehemenciával támadta a társadalmi konvenciók avult és hazug formáit.

Erzsi pedig ott ült a szobájában s a térdén átkulcsolt kezére fényes, nagy könnyecsepp hullottak. Mikor egy-egy ilyen könnyecsepp megjelent a szemében, sötét ragyogással, csodálatos, puha báj szépitette meg az arcát. A tisztaságnak, a jó-ságnak, a finomlelkűségnek az inkarnációja volt ez a könnyes, szomorú leányarc.

Hollódy Pálra gondolt és a levelére, amelyben egyszerű, őszinte szavakkal, nemes bátorsággal megírta neki, hogy szereti. Elmondta, hogy a nyugodt, baráti érintkezésükből nem tudta kiérteni: érdeklődik-e iránta Hollódy mélyebben s az érdeklődés rokonszenves tisztelet-e csupán, vagy több? Megírta, hogy a saját érzése felől bizonyos es kérté Hollódyt, hogy ne feleljen a levelére, ha e levél nélkül nem lett volna mondani valója az ő számára. Ez esetben a jövőre nézve tartsák meg a régi elfogulatlanságukat egymás

Érveink egyik legfőbbike az, hogy városunkban már van egy főiskola. Egy olyan főiskola, mely milliókba került már és amely, épületeiben épügy, mint berendezésében, kiválóan mintaszerű. Egy olyan főiskola, mely Európa bármely hasonló főiskolájával kiállja a versenyt. Emellett tanári kara is annyira kiváló, hogy tagjai, tudományukat, tapasztalataikat, európai műveltségüket és képzettségüket illetőleg, bátran fölvehetik a főiskolai tanári cím helyett a műegyetemi tanári címet. Mig másutt, bárhol az országban, egy műegyetem létesítése sok-sok milliót igényelne anyagiakban; sok-sok újonnan nevelendő vezető-tanárt szellemiekben, addig Selmecebányán már megvannak az épületek, megvannak a felszerelések, megvannak a tanárok is, annyira, hogy aránylag alig számbavehető költség kellene az épületek kibővítéséhez s kevés új tanárról kellene gondoskodni. Továbbá: amíg másutt, bárhol az országban, a műegyetem létesítése legalább egy-két évtizedbe kerülne, addig Selmecebányán egy-két év alatt meglehetne a műegyetem és gyorsan megszűnnék az a baj, mely onnan származik, hogy az ország egyetlen technikáján különösen túl van terhelve a gépészmérnöki és az út-vasúti mérnöki szak.

Állításaim igazolására, számszerű bizonyítékokkal, a következőket terjesztem elő.

(Folytatása a január 7-iki számban.)

Azok a szomorú »transport«-ok.

Közlő: **Vörös Ferenc.**

VI.

Nagy Istvánon kívül veszedelmes »individuum« volt még az 1849. október 2-án indított transportba beosztott Ambrózy Samu jurista. Hogy jurista volt, ezt a körülményt Czechentner komizárius már elegendőnek tartotta a veszedelmességhez. Jurista csak forradalmár lehet, tehát szigorúan, kiméretlenül kell vele elbánni.

Ép ilyen lázító lehet Klauszer János is, Geramb Fridolin báró is, tehát katonai felügyelet alá velük,

addig is, míg elindítják őket! Így szólt a parancs. De ezzel a kegyetlenséggel határos kiméretlenség-gel együtt is célj tésztett az erőszakos Czechentner, épügy, mint később, a pátems miatt való ellenállás idején is. Erről azonban majd később szólnunk.

Ambrózy Samu, akire a legjobban vigyázott s a legtöbbet vádaskodott, túljárt a komizárius eszén. Szembeszállva minden veszéllyel, még a nagy transport elindítása előtt eltűnt Selmecebányáról. Megszökött s a császári biztos a pontosan összeállított névsor egyik rubrikájában csak azt jelenthette, hogy »megszökött, de az »individuum« már elő nem állíthatta.

Klauszer János jurista is túljárt a császári biztos eszén. Kijelentette, hogy ő nem megy a transporttal Zólyombá, mert beteg. Ha meggyógyul, a maga jószántából, kiséret nélkül is elmegy, de addig nem hagyja el a katonai kórházat. Mivel a cs. katonai orvos is igazolta, hogy beteg, no meg a hozzátartozói is minden lehető elkövettek a beteg jurista érdekében, hiábavaló volt Czechentner minden erőlködése, a jelentés harmadik rubrikájában nem lehetett mást beírnia, mint azt, hogy: im Schemnitzer Militär-Spital.

Ezzel azonban még nem mondtunk el minden keserűséget, mely a gutgesinnt császári, teljhatalmú komizárius lelkét a nagy transport elindítása előtt eltöltötte. Kétpárosmester, Brabecz Ignác szabó és Remen Károly bogárnymester sok borsot tört a komizárius orra alá. Dacolni mertek vele s több kiméretet kértek társaikkal szemben. Ebből szóváltás támadt, mit azonban a hatalmas úr nem tűrt, a két mesterembert egyszerűen elzáratta s a harmadik rubrikát úgy töltötte ki: Arretirt.

Itt emlitem meg, hogy az első transportba beosztott Gombossy János bányászakademikus volt az egyetlen, akit a sok elfogott honvéd közül Selmecebányán soroztak be. Mikor ez után az eset után mintegy három évtized mulva Gombossy János miniszteri tanácsossal, ezzel a szelidlelkű, finom modorú úriemberrel többször volt alkalmam érintkezni, tudni szereltem volna annak az okát, hogy miért bántak vele olyan kivételesen szigorúan. Ezt felelte az egykori honvéd: »Akkor fiatal voltam; el tudtam viselni minden bántalmat. Hogy engem jobban bántottak, mint többi honvédtársamat, ezt tudatlanságuknak rovom fel. Azt hitték ugyanis, hogy én lekesebb hazafi vagyok, mint amazok. Pedig mi egyformán lekések voltunk. Nekem nem volt több érdemem, mint selmeci

honvédtársaimnak.« Mint beszélgetésünk folyamán egyes megjegyzéseiből kivettem, leginkább az bántotta, mint jó testvérnek, legjobban az fájt neki, hogy gyöngédelekk Lotti húga oly sokat szenvedett, aggódott miatta, azután meg az a gyakori vizsgálat, melynek minduntalan ki volt téve.

Ezek miatt az éjjeli vizsgálatok miatt honvédeink kivétel nélkül mindnyájan panaszkodtak, még később, öreg korukban is, egyebek között Pancaldy Gyula, Hankisz Jenő, Riedl Lajos is.

Miből állott ez a vizsgálat? Abból, hogy föllármázták őket s rájuk parancsoltak, hogy minden elrejtett irásukat, levelüket, emléktárgyaikat (záslófoszlányt, kokárdát) adják elő. Hasztalan védekeztek, hogy hiszen már mindent elvettek tőlük, a vizsgálat újra és újra megisméltődött. Ilyenkor átkattatták minden ruhájukat, feltúrták szalmazsákjaikat. Némelyik tiszt egy-egy átdöszölt félészaka után rontott be a kaszárnyába s mulatságosnak találta a napi fáradságtól elcsigázott, kifárasztott katonák ijedségét és kapkodását.

Különösen az ötvenes évek közepe táján voltak zaklatásoknak kitéve, amikor a legértelmebb testvéri vagy szülői levélben is összeesküvés tervezését igyekeztek felfedezni. Voltak olyan honvédeink, akik hosszú tízévi olaszországi szolgálatauk ideje alatt egyetlen levelet sem kaptak s mégis meg-megújult velük szemben is ez a zaklatás. Az 1849. évi karácsony és a rákövetkező újév volt a legkeservesebb olaszországi honvédeink emlékében. Akkor minden levelüket elfogták s egyáltalán semmi hírt sem hallottak hazulról.

1853-ban minden egyes volt honvédet összehívónak tartottak s megkétszereződött ellenük a szigorú felügyelet.

Azt majd külön fejezetben mondom el, miként játszották ki a honvédek, ha többen voltak valamely ezredben, zaklatóik éberségét. Érdekes, de még most is kényes ez a kérdés, azért majd csak akkor illesztem be közleményeimbe, ha már minden olvasóm meggyőződik arról, hogy én csak hallott régi dolgokat közlök, de izgatni nem izgatok senki ellen.

Mai közleményemet azzal végzem, hogy csak nemrég akadtam egy följegyzésre, mely a Gombossy János elleni bánásmód szigorítását igazolja. Ebben a följegyzésben az áll, hogy Gombossy Nepomuk János Kossuthnak volt a titkára. Ezért őrizték oly szigorúan s ezért sorozták be már Selmeceben. Ő volt az első, besorozott selmecebányai 48-as honvéd s ő volt legtovább a zólyomgyűjtőfogházban.

(Folytatom.)

iránt; ígérte, hogy el fogja felejteni ezt az intermezzót, mert a hiúsága kisebb, hogy sem egy jóbarátot feláldozna neki.

Az egész levél hangja finom, tiszta, meleg és őszinte volt. Nem kellett pirulnia érte önmaga előtt. És ez az asszony most azt mondja, hogy Hollódy félreérthette volna? Fölhívás keringőre, amit úriember nem utasíthat vissza... így mondta.

Fölugrott a helyéről és megint az ablak elé állott. Nézte az utcát, amelyen tegnap Hollódy Pál kísérté végig. Színházból jöttek a Mariskák zajos társaságával. Ők ketten komolyan, mélyrehatóan beszéltek Strindbergéről, míg amazok léha elmésségeken kacagtak. Aztán a kapunál Hollódy sajnálkozó hangon mondta:

— Milyen kár, hogy hazaért! Most már egyedül maradok!...

Egész éjjel ennek a pár szónak melege simogatta körül. Szeretett volna behatolni a szavak mélyére... Dehát volt-e egyáltalában mélységük? Hátha csak udvarias frázis volt? Ha csak póz volt? Mariska szemtelen pozórnek nevezte Hollódyt és ő már régen ismerte... Viszont Mariska olyan fölületes az ítékezésben! Az ő terminológija szerint rögtön hitvány kutya egy férfi, ha elmulasztja a köteles bököket elkényeztetett szépsége iránt. De miért is árulta el Mariskának a titkát.

Nagyon megbánta. Épen akkor jött hozzá, mikor postára adatta levelét s az elhatározó lépés izgatott hangulata kényszerítette, hogy elmondjon mindent. Különben is oly természetesnek és világosnak látta még akkor a dolgot! Egyes és büszke jelleméhez egyedül ez a nyílt kérdés illett. A mások eszközei: a flirt és az asszonyi raffinement ezer apró pókhálósálbilincset ő stílus-talannak tartotta magához. És a szerelméről nem tudott volna soha másképp beszélni, csak templomi áhitattal, szentséges komolysággal. De arra nem volt hely és alkalom odakint, az emberek közt, az élet karneválján. Azt csak itt mondhatta el neki, az otthona intim csöndességében, a »mousseline álmok birodalmá«-ban, ahogy Mariska meg a többi asszonybarátja gunyolta ezt a kis fehér interieur, melynek egyetlen, sötét színfoltja most az ő fekete ruhája... Csak itt mondhatta el, de ide nem akarta hívni Hollódyt, addig, míg tisztába nem jön vele. Az a férfi, akinek a belépést ide megengedi, ne csak ebben a szobában legyen társa, hanem a lelkében, az egész életében, mindhaláig... Nem hívta tehát, hanem írt neki, itt írt. Oly gyönyörű és finom volt a hangulata, míg a levelet írta, mint egy igazí mousseline-álmom. Hítte, — nem, pozitív bizonyossággal tudta, hogy Hollódy meg fogja érteni. Minden hangulatuk találkozott még eddig. A férfi ugyanugy fogta föl egy-egy vers, vagy darab jelentését; képmen, szoborban ugyanazokat a színeket, vona-

lakat szerette; a zene egyformán hatott rájuk és sokszor jelentéktelen napi eseményekről ugyanaz volt a véleményük. A szerelemről csak egyszer, nagy általánosságban beszéltek és Erzi különösen nagyrabecsülte Hollódy gondolkodásában azt a tartózkodó előkelőséget, amellyel ki tudta kerülni, hogy ennél a témánál banális legyen...

— Képtelenség, hogy félreérthessen! — mondta hangosan, csaknem kiáltva és visszafordult, mintha valakit keresne, akit meggyőzzön a szavával.

— Képtelenség! — ismételte. — És én vagyok annyira ember, hogy nyíltan beszélhetek érzéseimről. Ebben rosszat nem találhat senki. És Hollódy lesz az utolsó, aki kinevet, még ha nem szeret is... Ha nem szeret!...

Mintha hirtelen világosság gyult volna ki előtte egy bezárt ablak mögött: egy világitotta be a szívet egy szerre ez a föltevés. Ha nem szereti... akkor... akkor nem is szabad tudnia az ő szerelméről... Elviselhetetlen gondolat, hogy szánó pillantással forgatná kezében a levelet. És ha... és ha felesel rá, ugy, mint egy keringő-engagement-ra?...

Mindkét kezét a homlokára szoritotta, azután a szemére.

— Nem bírom! — mormolta. — Meg kell előzni. Röpült a tolla a papiroson. Sürgőnyt írt Hollódyknak. Visszakérte a levelét felbontatlanul. Mikor a szobaleánya behuza az előszoba ajtaját, kimerülten roskadt egy székbe.

— Emberi jogom? ... — szólt önmagához gunyos, éles, keserű hangon.

Tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Együttal kérjük azokat is, akik az előfizetési díjaikkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékot beküldeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatalnak is módjában legyen kötelezettségeinek eleget tenni.

Előfizetési ár: egész évre 10 K
fél „ 5 „
negyed „ 2 „ 50 f
Egyes szám ára 20 fill.

HIREK.

Előfizetőinknek, olvasóinknak és munkatársainknak boldog újévet!

— **Személyi hírek.** *Farbaky István* dr. miniszteri titkár a karácsonyi ünnepeket Selmecebányán töltötte s 26-án utazott vissza Budapestre. *Herrmann Miksa* műegyetemi tanár egészségi állapota, mint értesülünk, mindegyre javul s még kéthónapi davosi üdülés után visszatér Budapestre.

— **Halálozás.** *Pauks Lászlóné* szül. *Kachelmann Róza*, Kachelmann Farkas főbányatanácsos testvére, folyó hó 26-án, életének 63-ik, házasságának 37-ik évében Murányalján elhunyt.

— **A város államsegélye.** A m. kir. belügyminiszter a napokban utalványozta ki a városok államsegélyére 1911-re előirányzott harmadik millió koronát. Ebből az összegből Selmecebánya városa 15 ezer koronát kapott s így a város 1911. évi államsegélye 35 ezer korona volt.

— **A hontnémeti-selmecebányai vasut.** A hontnémeti-selmecebányai vasut ügyében *Czobor László* országos képviselőnk újabb megsürgette dr. Neumann Rafáel budapesti ügyvédét, ki a vasút ügyét vezeti és kezében tartja. Neumann dr. a sürgetésre, e hó 24-én kelt levelében, a következőket válaszolta: »Mélyen tisztelt Barátom! Hivatkozva telefonbeszélgetésünkre, vanszerencsém téged arról értesíteni, hogy a vállalkozó mérnökök a hontnémeti-selmecebányai vasut tervéin szorgalmasan dolgoznak és hogy ezek előreláthatólag a jövő hó végén teljesen el is készülnek. Ennek megtörténte után a költségvetés el fog készíttetni és az engedélyezési tárgyalás mihamarább fog kérelmeztetni. Baráti üdvözlettel igaz híved Dr. Neumann.«

— **Az izraelita hitközség közgyűlése.** A selmecebányai izraelita hitközség január 1-én tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgya a jövő évi költségvetés megállapítása, az 1911. évi számadások felülvizsgálása és jóváhagyása s végül tisztújítás.

— **Orvosválasztás a betegsegélyzőben.** A selmecebányai kerületi munkásbiztosító-pénztár folyó hó 29-én tartotta igazgatósági gyűlését, melyen a betegsegélyző orvosává, ideiglenesen, (addig t. i., míg az orvosi állásokat országosan rendezik) *Balázs Márton* dr. bányafőorvost és *Szegedi Sándor* dr. bányorvost választották meg. Az évi zárlat megállapítását tárgyaló igazgatósági gyűlést januárban fogják megtartani.

— **Egy járásbírósigai jegyző fegyelmi ügye.** Lapunk egyik közelebbi számában hírt adtunk arról, hogy az ipolysági kir. törvényszék *Kiss Endre* selmecebányai kir. járásbírósigai jegyzőt, két rendbeli fegyelmi vétségért, most már másodszor hivatalszétre ítélte. Kiss a törvényszék ítétele ellen a budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsához fellebbezett. A kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa a múlt héten tárgyalta a jegyző

fegyelmi ügyét s a törvényszék ítéletét megváltoztatva, Kisst 200 korona pénzbüntetéssel sújtotta s hivatalába visszahelyezte.

— **Mozi Selmecebányán.** Selmecebánya közönsége körében általános tetszést és örömet keltett két helybeli vállalkozónak az az eszméje, hogy Selmecebányán tanulságos és szórakoztató mozgófényképszínházat létesít. Azok, kik megnézték a fővárosnak s más, vidéki városoknak kineumatograf-színházait, jól tudják, mily óriási jelentősége van a mozinak, milyen ügyesen szemléltető dolgokat nyújt az ifjúságnak s a szórakozni és tanulni vágyó közönségnek. Természetes volt tehát, hogy közönségünk, mely ezidőszent a legegyszerűbb szórakozásokat is nélkülözni kénytelen, lelkesedve buzdította a vállalkozókat eszméjüknek mielőbbi megvalósítására.

Nemes Hugó és Spiegel Dávid, a selmecebányai mozgófényképvállalat tulajdonosai, nem kimélve semmi anyagi áldozatot, a legmodernebb gépeket szereztek be s ajánlatot nyújtottak be a városhoz a színházi helyiség bérlésére nézve. A vállalkozók 1200 korona bért ajánlottak s kötelezték magukat, hogy a színházat, a színházi idény tartamára, valamint a jólékonyecélú műkedvelői előadások céljaira, díjtalanul engedik át a városnak.

Látnivaló, hogy a vállalkozás, mely Selmecebánya város közönségének szórakoztatását tűzte ki célul, a városra nézve egyszerűs mind tetemes anyagi hasznot is jelent. A vállalatot mindenkinek, de első sorban a városnak kellene pártolnia; annál nagyobb megítéléssel tapasztaljuk azonban, hogy épen a város, mely a vállalat boldogulásá el akadályokat gördít, amennyiben olyan szerződést nyújtott át a vállalkozóknak, mely nemesak őket, hanem a szórakozni vágyó közönséget is sújtja. A szerződés szerint »az erkélyre való feljárás csak az Óvár részéről engedtetik meg a közönségnek.«

Aki ismeri az Óvár felől való feljárást, tudja, hogy a város ezzel a kitételével valósággal abszurdumot kíván. A mozgószínházban az erkély, mint legtávolabb eső hely, a legjobb s így ide csakis úri közönség jár. Ettől azonban nem várható és nem kívánható, hogy jegyét az I. emeleten megváltva, az egész épületet megkerülve, az Óvár felől levő nyaktörő úton jusson az erkély bejáratához.

A vállalkozók a szerződésnek ezt a pontját nem fogadták el, hanem megmásítása végett, kérvényt adtak be a városhoz s míg az ügy véglegesen eldőlt, a polgármestert kérték, hogy engedélyezze a rendes úton való feljárást. Az engedélyt a polgármester megadta.

Az első előadás tehát megkezdődött volna, azonban a Sembery-ház egyik lakója egyszerűen lecsukatta az erkélyre való bejáratot, visszatesékelte a közönséget, amely, bár jegyét már megváltotta, zúgolódva s megbotránkozva távozott.

Kérdjük a város vezetőségét, helyén valónak találja-e, hogy ez a kulturális vállalkozás, mely a városnak erkölcsi és anyagi hasznot jelent, hoimi akadékoskodás miatt megszünjék? Helyén valónak találja-e, hogy egy úri ember, aki azonban a városnak se polgármestere, sem főügyésze, a közgyűlés határozatát önhatalmúlag hajtsa végre s ezzel a városnak, a vállalkozóknak tetemes kárt, a közönségnek pedig kellemetlenséget okozzon?

Hisszük, hogy felszólalásunknak meglesz a kívánt eredménye s a város a bajokat orvosolni fogja. Első sorban, ics neki áll a legfőbb érdekében.

— **A m. kir. államvasutak új árúdíjszabása.** A m. kir. államvasutaknak 1910. január 1-től érvényes helyi árúdíjszabásához 1912. március 1-én új pótlék lép életbe. Ebben a pótlékban a nevezett díjszabás közönséges gyorsárú díjtételeit 7 %-kal, a mérsékelt és különösen mérsékelt gyorsárú díjtételeit, valamint az általános árúosztályokba és a kivételes díjszabásokba tartozó teher-

árúk, illetőleg élőállatok szállítására érvényes díjtételeket 5 %-kal emelk fel. Emellett az új díjtételek megállapításánál 0,5 fillérnél kisebb tört elmarad, 0,5 fillérnyi vagy ennél nagyobb törtet pedig teljes fillérnek számítanak.

— **A liceumi főgimnáziumi tanárok lakáspénze.** A liceumi főgimnázium kormányzótestülete folyó hó 22-én gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy a liceum tanárainak lakáspénzét, az általános drágaságra való tekintettel, az állami tisztviselők lakáspénzének arányában s a lakbérosztálynak megfelelően, 1912. január elsejével fölemeli. A határozatot, a kerületi gyűlés jóváhagyása után, azonnal foganatosítják.

— **Az ujévi üdvözetek megváltása** címén, a szegény iskolásgyermek felruházására adakoztak: *I. Selmecebányán:* M. Kir. Bányakincstári tisztviselők: 49 K, 60 fill. Ács Ferenc 1 K, Artbold Géza 2 K, állami alkalmazottak fogyasztási szövetkezete 10 K, Bogya János 1 K, Barth László 1 K, Beregi Samu 60 fill. Baumerth Lajos 40 fill. Bielik 20 fill. Baker Géza 50 fill. Biermann 2 K, Bing Lajos 50 fill. Böttger Miksa 3 K, Baán Elemérné 2 K, Dr. Balás Hugó 2 K, Bachratyné 1 K, Dr. Böckh Hugóné, Becker Nándorné 1—1 K, Barok 60 fill. Broszman, Bencze, Binder 1—1 K, Böhm Antalné 60 fill. Büchler Henrik 50 fill. Cserny Lajos 50 fill. Czajhán János 1 K, Cseh Hermin 60 fill., Chrien fényképész 1 K, Özv. Cserreyné 60 fill. Dukász 1 K, Dimák Gyula 1 K, Doman 50 fill. Doman Fülöp 40 fill. Drahos János 1 K, Dérer Mihályné 1 K, Ernst Zsigmond 5 K, Engel Zsigmond 2 K, Erdős 1 K, Ernszt Adolfné 60 fill. Özv. Eckert Dismasné 2 K, Egyedi Ignácné 2 K, Fekete Lajos 2 K, Fischer Vilmos 50 fill. Fizély Károly 2 K, Finka Etel 40 fill. Dr. Fodor László 4 K, Fekete Istvánné 1 K, Groszman 1 K, Greguss Antal 1 K, Goldner Adolf 2 K, Herkely Imréné 50 fill. Herczog M. 50 fill. Händel Vilmos 2 K, Hornyacsek István 2 K, Hoschek János 40 fill. Hoffman Lajos 1 K, Hausdorfer Józsefné 1 K, Hirschl Jakab 1 K, Horváth Kálmán 2 K, Inggyár 3 K, Irmier Jánosné 1 K, Joerges 2 K, Illovsky József 50 fill. Kereskedelmi és hitelintézet 3 K, Kubacska Hugóné 1 K, Özv. Krausz Gézáné 60 fill. Krause József 1 K, Kozák Lajos 1 K, Kovács üveges 1 K, Keszler István 50 fill. Kneszko Lajos 20 fill. Krippelné 1 K, Dr. Kövessiné 1 K, Kövesi Antalné 1 K, Király Erőné 2 K, Kachelmann Lúda 1 K, Lövy Ede 40 fill. Müllner Adolf 1 K, Muzsik Gyula 1 K, Mikovényi Árpád 5 K, M. M. 40 fill. Mialovichné 50 fill. Mutnyánszky Jenőné 1 K, Misztrik Béláné 1 K, Murányi Károlyné 1 K, Müller József 1 K, Dr. Martos 1 K, Matzer 1 K, Marschalkó 1 K, Magdics János 50 fill. N. N. 40 fill. N. N. 60 fill. N. N. 40 fill. N. N. 40 fill. N. N. 1 K, N. N. 40 fill. N. N. 60 fill. N. N. 50 fill. N. N. 20 fill. N. N. 10 fill. N. N. 10 fill. N. N. 20 fill. N. N. 1 K, Nikl János bányatanácsos 3 K, Oberth István 50 fill. Platthy Antal 2 K, Prekkel Árpád 10 fill. Prekkel Franciska 10 fill. Rosenthal Mark 30 fill. Reznicsék János 1 K, Ruman Dániel 50 fill. Raksányi Samuné 1 K, Ries Antal 20 fill. Stáhl József 60 fill. Szembratovics 1 K, Dr. Stullerné 60 fill. Szilágyi 10 fill. Schusztér Ágost 40 fill. Szikety Pál 20 fill. Spiczter 20 fill. Siposs 1 K, Susiczky 50 fill. Stáhl Lipót 1 K, Schelle Róbert 2 K, Sztankay Ferencné 1 K, Singer Miksa 1 K, Schindler Sándor 20 fill. Szolár Lajosné 1 K, Szentistványiné 1 K, Schramek Lajosné 60 fill. Strausz Sándor 60 fill. Stepanek Pál 60 fill. Dr. Tandlichné 2 K, Tomcsányi 1 K, Tandler Gyula 1 K, Takarékpénztár 8 K, Dr. Tóth Inre 2 K, Tukáné 1 K, Ullman K. 2 K, Wágner Lajos 50 fill. Weisz Simon 40 fill. Weisz Ignác 2 K, Visnyovszky Dániel 1 K, Weiner Lipót 1 K, Vincze János 1 K, ifj. Weisz 50 fill. Vetzler Mór 1 K, Vnutosko Ferencné 1 K, Dr. Wágner László 80 fill. Velics György 2 K, Volfinau Gyula 1 K

Vadas Jenőné 2 K, Weisz Dezső 60 fill. Özv. Zenkerné 1 K, Zólmoly Imre 1 K, Zlinszky Mária 40 fill. Zajacz János 1 K, Zindl Amália 1 K.

Bélabányán: Bailou Istvánné 1 K. 40 fill. Goldfűsz Mihályné 4 K, Gregus János 2 K. Hegedüs Anna 1 K, Horák Tivadarné 1 K, Klement Károly 10 fill. Lumitzer Mihályné 20 fill. N. N. 1 K, Neuschwendtner Emma 60 fill. Pivares Béla 30 fill. Rendőr 20 fill. Szlabi Ádám 20 fill. Schmidt Margit 1 K, Valasek Gézáné 1 korona.

Hodrusbányán: Bramér József 80 fill. Bukovinszky János 60 fill. Blaschke József 2 K, Chilkó Nándorné 1 K, Hacher Jánosné 40 fill. Máday Aladár 2 K, Neuschwendtner Emma 60 fill. N. N. 80 fill. Szpiska János 50 fill. Turman Mihály 50 fill. Vojtás Gyula 50 fill. Zmoray Józsefné 60 fill.

Kisbányán: Gubriánszky 1 K. Stáhl Péter 40 fill. H. M. 20 fill. Bacskor Ilona, Gatala Ignác, Lupták György, Lupták János, Makó Katalin, Kovácsik György, Rozsman Ágost, Chovanec József, Trusztik Samu, Rajcsok András és Brodnánszky Lujza 10—10 filléret.

— **A „Dunáninnyi Kör“ estélye.** A selmecebányai m. k. bányászati és erdészeti főiskolai »Dunáninnyi Kör« 1912. január 13-án, a Városi Vigadó nagytermében, kedélyes estélyt rendez. Kezdeté kilenc óraker. Személyjegy 2 korona. — Családjegy 5 korona. Karzatjegy 3 korona.

— **A korpona-zólyomi vasut.** Ezen a címen a Nőgrádi és Honti Híradó a következőket írja: »A korpona — zólyomi vasut ügyében, amely Korpona város jövődől fejlődésében nagy jelentőségű szerepet játszik — mint értesülünk — a legközelebbi városi közgyűlésen indítványt fognak beadni, hogy, miután a vasutépítés előmunkálatainak eddigi engedményese, Dr. Szmik Lajos budapesti ügyvéd az ügyet dűlőre vinni nem tudta: Korpona város szerezzze meg a maga részére az előmunkálati engedélyt. A város, mely a vasutnál a legelső sorban van érdekelve, mindenesetre eredményesebb munkát fejtethet ki, mint Szmik fővárosi ügyvéd.« Mi is óhajta várjuk a honnémeti selmecebányai vasut megépülését, mint városunk jövődől fejlődésének egyik legfőbb tényezőjét.

— **A „Selmecebányai Ing- és Fehérneműgyár“ közgyűlése.** Az Ing- és Fehérneműgyár Részvénytársaság IV. évi rendes közgyűlése dec. 27-én folyt le a társaság saját helyiségében. Közgyűlési elnök *Sobó Jenő* főbányatanácsos, jegyző pedig *Szolár Lajos* takarékpénztári könyvelő lett. Összesen 31 részvényes képviselt több mint 500 részvényt. Így a tárgysorozat 5. pontja, mely az alapítóke fölemelését célozta, nem volt tárgyalható, mert ehhez a részvények kétharmadának képviselése szükséges. Ezt az ügyet egy, január 17-ére összehívandó közgyűlés fogja tárgyalni. A zárószámadásokat, a mérleget a közgyűlés jóváhagyta s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. *Dr. Ungár Kálmán* nem volt rábirható, hogy az igazgatósági elnöki tiszlet tovább is viselje. Hosszabb vita után az igazgatóságot bizta meg a közgyűlés, hogy gondoskodjék új elnökről, ha Ungár dr. nem volna hajlandó az általa létesített, Selmecebánya oly sok nőmunkásának keresetét biztosító gyár további vezetésére. Az igazgatóságba s a felügyelő-bizottságba a régieket választattak be, azzal a különbséggel, hogy *Király Ernő* lic. igazgató az igazgatóságba, az ő helyébe, a felügyelő bizottságba pedig *Baumerth István* takarékpénztári pénztáros került. Városunk érdekében reméljük, hogy a részvénytársaság újult erővel fog hozzá a munkához s így az a közhasznú intézmény, mely oly sok embernek ad kenyéret, tovább is fennmarad.

— **A dohányárúk árfelemelésének pénzügyi eredménye.** Mindenki érdeklődéssel várta az államkincstár f. évi július-szeptember havi forgalmáról szóló kimutatás közzétételét, mert ebből kellett megtudnunk, hogy a dohányárúk árának f. évi július 1-én beállott felemelése minő pénz-

ügyi eredménnyel járt. Hát bizony az eredmény meglehetősen silány, mert f. évi július-szeptember hónapjaiban a dohányjövődeké mindössze 546 134 koronával hozott be többet, mint az előző év harmadik negyedében. Ez a félmillió többlet azonban, az évnegyedi 42 millió bevétellel szemben, ugyancsak kevés, mert mindössze egyszerűzálnak felel meg, holott a dohányárúk árfelemelésének átlaga a 10%-ot is meghaladja, minőfoga a korábbi fogyasztás fennmaradása esetén a bevételi többletnek mintegy 5 millió koronára kellett volna emelkednie. Bizonyos tehát, hogy az árfelemelés csökkentette a dohányárúk fogyasztását, amit egyébként a dohányárusok is eléggé érznek.

— **A felvidéki magyar írók és újságírók szövetsége** január 7-én tartja alakuló közgyűlését Gyula városában. Az ünnepi beszédet, minden valószínűség szerint, *Rákosi Jenő* fogja mondani. Az alakuló gyűlés a szövetség alapszabályait is tárgyalni fogja s megválasztja a tisztikart is. Az alakuló gyűlés után a Petőfi-társaság által rendezendő matinéval folytatódik majd az ünnepély. A matiné műsorát a legnagyobb gondnal állítják össze s hét író, művész és művésznő fog szerepelni. Köztük dr. Papp Zoltán országgyűlési képviselő, Ferenczy Zoltán, a Petőfi-társaság alelnöke s esetleg Szávay Gyula és Komlóssy Ilonka, a Király-színház művésznője. Déliben bankett lesz, délután pedig a város megtekintése van tervbe véve. Este díszelőadás a színházban, ahol dr. Márfy Károly színtársulata ünnepi előadást rendez a szövetség tiszteletére. Az ünnepi előadás prológját minden valószínűség szerint Kozma Andor fogja megírni. Másnap reggel az egész társaság különvonaton Tátralomnicra rándul, onnan, az újonnan üzembe helyezett villamos-vasuton, Ótátrafüredre, Tarajkára és Széplakra. Déliben közös ebéd a tátralomnici Palace-szállóban, onnan este különvonat viszi majd a kirándulókat Poprádfelkára.

— **Kamarai közgyűlés.** A besztecebányai kereskedelmi és iparkamara folyó hó 22-én tartotta ez évi utolsó közgyűlését. Napirend előtt szepesszombati Flittner Károly elnök bejelentette, hogy a kereskedelemiügyi miniszter, kinevezetése alkalmából hozzáintézett üdvözlő feliratért köszönetet mondott. Kijelentette továbbá, hogy a kerület legközelebbi helyén az iparos továbbképző tanfolyamok megtartását elrendelték s irántuk az iparosság közeiben élénk érdeklődés nyilvánul. A 600 K-ás külföldi tanulmányi ösztöndíjat Szél Bertalan besztecebányai cipészegéd nyerte el. A söhány megszüntetése érdekében sikerrel járt közben a kamara. A titkár jelentését a vámpolitikai központ megalakulásáról és az ipari és kereskedelmi egyesületeknek a központhoz való csatlakozásáról megkezdésével vették tudomásul. Telek Armin kályhagárós beltag elhunytán a közgyűlés részvétét fejezte ki, helyébe Dr. Herrik Gyula hivatott berendestagnak. A napirend első pontja a közös hadügyi miniszternek a hadsereg terményüzemléte fedezésére vonatkozó szállítási szabályzata volt. A gyűlés a szabályzatot a kereskedőosztály érdekeibe ütköztesítve találta s ellene felterjesztéssel fordul a kormányhoz, kérve, hogy a kereskedők részére a hadügyi terményszállításoknál a termelőket egyenlő elbánás biztosítsák. Az 1906-ban megválasztott kamarai tagok megbízatása a jövő évben lejár. A közgyűlés a miniszterhez felterjesztést intéz, kérve a kamara újválasztási munkálatainak elrendelését, továbbá a már letárgyalt választási szabályzatnak, mely szerint a választás adókatégoriák szerint történék, életbeletetését. Azt is javasolja a közgyűlés, hogy Salgótarjánban, Rózsahegyen, Aranyosmaróton és Körmöcbányán 1—1 új választói kerület szerveztessék. Behatón foglalkozott ezután a gyűlés az államvasutak szállítása körül észlelt mizeriákkal. A kerület minden részéből felhangzott panaszok a helyzet tarthatatlanságát bizonyították, iparunk és kereskedelmünk milliókkal károsodik a vagon-, raktár-és a vágányhiány miatt. A közgyűlés elrendelte, hogy részletes adatgyűjtés indítassék a kerület illetőleg s ennek alapján, a végzendő beruházások tekintetében, konkrét javaslat tétessék a miniszternek. A losonci állomáson uralkodó bajok orvoslása végett már most is külön felterjesztést tesz. A Besztecebányán felállítandó fémipari szakiskola segélyezésére vonatkozó határozatot, a miniszter kívánságának megfelelőleg, részben módosították. A törvényhatóságok mellett működő iparlanácsok tagjaivá a régi tagokat választották meg. A vegytisztító műhelyek telependezéséhez való kötelest véleményezte a közgyűlés, ellenben a képesítés kimondását ez iparnál feleslegesnek találta. Vesztele árvamegyei község vásárrendtartása jövő-

hagyásra alkalmasnak találtatott. A Franciaországban bevált sürgönyleveleknek hazánkban való meghonosítása és a kereskedelmi alkalmazzottak részére továbbképző tanfolyamok rendszeresítése végett felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez.

— **A nagyérdemű közönség, mely bizalmával eddig is megtisztelt, valamint a főiskolai ifjuság is, az újév alkalmából fogadja szívből jövő jókívánataimat.** *Chrien Gyula* fotografus.

Dr. Ch. Mauriac, a párisi Hôpital du Midi orvosa írja: A természetes **Ferenczy József**-keserű-vizet sokszor rendezem s eddigi tapasztalataim szerint hatása nagyon kedvező, úgy hogy ez a gyógyvizet a hasajtók között a legelső helyek egyikét foglalja el. — Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

— **Kérjünk mindenütt gyógyi gyógy- és borvizet!**

— **A Divat Szalon,** Magyarország első női lapja, értékben folyton emelkedve s munkakörét mindjobban kiterjesztve töltötte be *huszonnegyedik* esztendőjét, melyet a lapok életében tán igazabban lehetne a teljes érettség és nagykorúság idejének nevezni. Most a XXV. évfolyamát járja és viszi az ország minden tájra felé, — az uri háztól a dolgoz varrónól hajlékáig, — mindazokat a tudnivalókat, amelyeket ma már a nőnek, mint leánynak, feleségnek, anyának, társaságbeli hölgynek, kenyérkeresőnek és háziasszonynak tudni kell. Ez a tudás képesíti arra, hogy ne csak tájékozást nyerjen a divatból, de takarékosan használja is fordithassa. A Divat Szalon képei elsőrendűek, iparművészeti tanfolyamai páratlanok, a szépirodalmi olvasmányok nem kisebb irónó, mint *Szabóné Nogáll Janka* elsőrendű írói gárda segítségével szolgáltatja: költeményekkel, novellákkal, szép és nagy regényekkel, női életrajzokkal, melyeket jól sikerült arckép kísér, oktató cikkeket, érdemes könyvekről, zeneművekről, színdarabokról feljegyzeti tudnivalókkal s egy olyan Szerk. Póstával, amely szinte a lexikonok színvonalára emelkedik és a legjáratlanabb kérdézősködhöz is szeretettel, segítséggel száll le. — A Divat Szalon egyike a legolcsóbb lapoknak: *előfizetési ára negyedévre csak három korona*, annak dacára, hogy kiállításra díszes és bőkezű. Kéthetenként megjelenő színes, keménytáblás füzetei dustartalmon kívül ingyen-mellékletekkel is szolgál: szabás-ívvél, gyermekdivatjussal stb. Az évfolyamul pedig *azzal teszi emlékeztetést*, hogy előfizetőinek elegáns napkört küld, szintén külön díj nélkül. A legnagyobb elismeréssel ajánljuk olvasóink figyelmébe e *derék női divatlapot*, tudomásukra adva a *Divat Szalon kiadóhivatalának* címét: *Budapest IV., Eskü-ut 5. sz.*, ahol — éppen úgy az ország bármely postahivatala útján is — elő lehet fizetni. Kívánatra mutatónyvszámot is küld a lap kiadóhivatala.

Mélyen tisztelt, kedves vendégeimnek, barátainak és ismerőseimnek szerencsés és boldog újévet kívánok.

Áts Ferenc, vendéglős

HIRDETÉSEK.

1751/1911. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmecebányai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Braun Pinkusz szentantali lakos végrehajtónak Koren féri. Binder Anna szentantali lakos végrehajtást szenvedett elleni 150 kor. — fill és jár. iránti végrehajtási ügyében a selmecebányai kir. járásbíróság területén Szt. Antal községben fekvő, a szentantali 109 sz. tjtvb. A F. 428—437 hrsz. és 118 ösz. sz. 863,

864, 865, 866, 867, 868, 869, 1625, 1626, 1627, 1628, 438/a. és 603 hrz. sz. a. Koren férj. Binder Anna szentantali lakos tulajdonán felvett ingatlanra a 2347 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi január hó 9-én délelőtt 10 órákor Szt. Antal községben a körjegyző hivatalhelyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatulni fog, mégis azonban az 1902. XL. t.-c. 21. §-a értelmében a kikiáltási árnak a 26. §-ban meghatározott hányadán alul el nem fog adatulni és hogy a vevő a bántapénzt a 26. §- értelmében kiegészíteni köteles.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881: L. t.-c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és a vonatkozó m. kir. igazságügy. min. rendeletben kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

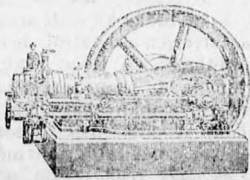
Kir. jbiróság mint tkvi hatóság

Selmecebányán, 1911. évi szept. hó 19-én.

Sztrhárszky s. k
kir. albiró.

NYERSOLAJ
SZIVÓGÁZ
DIESEL
BENZIN
Gyors szállítás, kedvező fizetési feltételek, messzemenő jótállás.

MOTOROK
és lokomobilok

DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.

Németország legrégibb, legnagyobb mótorgyára
VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V., KOHÁRI-UTCA 4.
(ALKOTMÁNY-UTCA SAROK.)

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, göres és hörghurut ellen milliók használják a

KAISER
mell-karamellait a három fenyővel-

6050 közt. hitel. orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóízű bonbonok. Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi Á. és Margótsy J. örökös gyógytáiraiban **Selmecebányán**. Walko J. K. és Szentistványi A. **Gölnichányán**.

Az »Első Selmecebányai Ing- és Fehérneműgyár Rt. t.« részvényesei a folyó évi december hó 27-én d. u. 4 órákor megtartott r. közgyűlés határozatképtelensége folytán,

az 1912-ik évi január hó 17-én d. u. 4 órákor a részvénytársaság saját helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1908. évi szeptember hó 30-án megtartott r. közgyűlés határozata alapján 1910. évi január hó 1-én kibocsátott új részvényekre történt befizetések megállapítása.

2. Az alaptörvények 171.000 koronára való leszállítása és egyidejűleg 500.000 koronára való felemelése iránti igazgatósági javaslat tárgyalása; ennek kapcsán az alapszabályok 5. §-ának megfelelő módosítása.

Selmecebánya, 1911. évi december 29-én.

Az igazgatóság.

Az »Első Selmecebányai Ing- és Fehérneműgyár Rt. t.« részvényesei

az 1912. évi január hó 17-én d. u. 5 órákor a részvénytársaság saját helyiségében megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági elnöknek és alelnöknek 2 évre való megválasztása.

2. Indítványok.

Selmecebánya, 1911. évi december 29-én.

Az igazgatóság.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHEMETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ

KIADÓ LAKÁS. Felsőrózsa-utca 83

szám alatt 6 szobából álló uri lakás, a hozzátartozó összes mellékkeliségekkel, udvarral és szép kerttel: 1912. évi május hó 1-től kiadó. Megtekinthető bármikor. Bővebbet:

Muszka Mariettánál.

Ön szép és állandóan tiszta ruhában

csak akkor járhat, ha ezeket a HATTYU gőzmosóban, kelmeifestőben és vegytisztítóban festeti és tisztíttatja. Gallérokat és kézelőket tökéletesen yésre és hófehérre tisztítok. A ruhák ártalmas szerekkel tölve vannak. Praxissom **teljesen megbízható** és megfelelő még a legkényesebb követelményeknél is. Bármilyen szinehagyott ruhákat, úgy férfit mint nőit, szétfejtve vagy egészben, a legszebb mintákra festek. Egy öltöny férfiruha vegyi tisztítása és vasalása **3 korona 80 fillér**. A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva magamat, vagyok mély tisztelettel „HATTYU” gőzmosó, ruhafestő és vegytisztító SELMECBÁNYÁN. Kiténő munkám kiselejtezett munkákkal össze nem tévesztendő.

KÖHÖGÉS

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefűcukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **Réthy-félét** kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

SZIVÁRGÁSPAPÍR ÉS SZIVÁRGÁSHÜVELY

ABADIE
PARIS

Minden tőzsdeben kapható

akác, gledicsia,
nemes gyümölcsfa
vadoncz és szőlővesszőből.

Ungvári György
Cegléd

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
**Palma kaucsuk
ágybetét**
minősége
elsősorú